

**Enquête Duurzaamheid onder eigenaren
Nijmeegse monumenten**

**November 2022
Team Onderzoek en Statistiek
i.o.v. bureau Stadsontwikkeling 40
Gemeente Nijmegen**

Samenvatting

In Nijmegen zijn er in totaal 2200 “kleine” eigenaren van monumenten, die samen 3200 panden in bezit hebben.

In oktober 2022 is deze groep geënuquêteerd over hun ervaringen en plannen rondom verduurzaming. De uitkomsten uit deze enquête wordt gebruikt bij de ontwikkeling van het verduurzamingsbeleid voor monumenten.

15% van de aangeschreven eigenaren heeft meegedaan aan de enquête.

Ruim de helft heeft afgelopen jaren verduurzaamd

Ruim de helft van de eigenaren heeft de afgelopen jaren verduurzamingsmaatregelen getroffen. Daarbij gaat het vooral om tochtbestrijding/kieren dichten, plaatsen van isolatieglas en isoleren van het dak.

Voor de aanpassingen is over het algemeen geen vergunning aangevraagd. De kleine groep die wel een vergunning nodig had is ontevreden over de aanvraag: de eisen bij de vergunning worden door driekwart als onredelijk ervaren en het aanvragen is moeilijk.

Veel animo voor verduurzaming in de komende jaren

Ongeveer driekwart van de eigenaren wil de komende jaren verduurzamingsmaatregelen treffen. Het meest genoemd is het plaatsen van zonnepanelen, maar ook plaatsen van isolatieglas en dichten van kieren wordt veel genoemd.

Maar onzekerheid en twijfel over de te volgen aanpak

De helft tot driekwart van de eigenaren zegt niet voldoende kennis, informatie en contacten te hebben om de verduurzamingen aan te pakken. De helft van de respondenten heeft dan ook belangstelling voor een onafhankelijk deskundig advies. Het bedrag dat men daarvoor over heeft ligt voor 70% onder de €500.

Suggesties voor gemeente

De respondenten geven de gemeente de volgende adviezen en suggesties:

- Versoepel de regels rondom plaatsen van dubbel glas/kozijnen en zonnepanelen
- Wees duidelijker in communicatie, wat mag wel, wat niet, voorkom tegenstrijdige adviezen en oordelen
- Geef praktische adviezen
- Zorg voor financiële steun voor verduurzaming

Inhoud

Inleiding.....	4
Doelgroep en respons	5
Wie is uitgenodigd voor de enquête?	5
Wie heeft de enquête ingevuld?	5
Huidige situatie en duurzaamheidsmaatregelen afgelopen jaren	7
Wat voor monument?	7
Waarvoor wordt het monument gebruikt?	7
Zijn er de afgelopen jaren duurzaamheidsmaatregelen getroffen?	8
Vergunning voor aanpassingen	8
Aanpassingen zijn ingewikkeld	9
Plannen voor de toekomst	10
Duurzaamheidsmaatregelen in de komende jaren	10
Zonnepanelen aan de voorkant	11
Beurs 24 september	11
Opmerkingen	12
Bijlage: opmerkingen en suggesties	14

Inleiding

Voor de ontwikkeling van duurzaamheidsbeleid/-verbetering in Nijmeegse monumenten had afdeling Stadsontwikkeling 40 behoefte aan inzicht in de ervaringen, opvattingen, plannen en verwachtingen van monumenteigenaren rond verduurzaming van hun bezit. Deze inzichten wil de gemeente gebruiken om het voor monumenteigenaren makkelijker te maken hun pand te verduurzamen: wat voor verbeteringen/aanpassingen in regelgeving, communicatie en financiële mogelijkheden kunnen daaraan bijdragen?

In oktober 2022 is daarom een enquête onder deze groep gehouden.

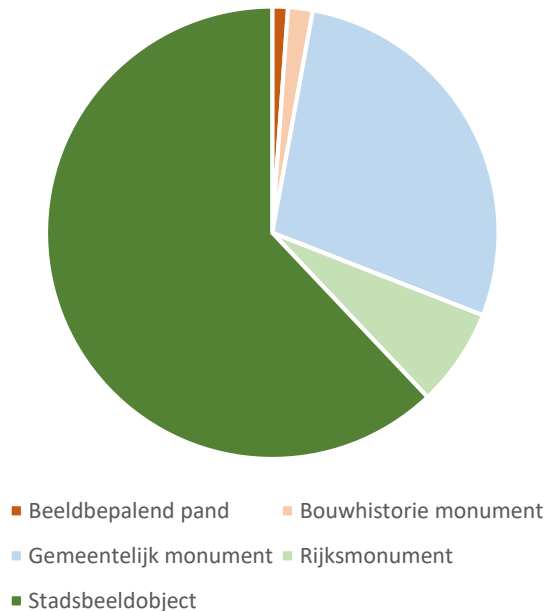
Doelgroep en respons

Wie is uitgenodigd voor de enquête?

Alle eigenaren van monumenten (gemeentelijk, rijks, stadsbeeldobject) in de gemeente Nijmegen, met uitzondering van de grote institutionele partijen (woningcorporaties) hebben een uitnodiging voor de enquête ontvangen. Deze groep bevat ongeveer 2200 eigenaren die samen 3200 monumenten bezitten.

De grootste groep, ongeveer 1800 eigenaren, heeft één pand/adres in eigendom. Ruim 400 eigenaren hebben meerdere monumenten, samen goed voor 1400 monumenten, de meeste maximaal 5 maar een enkeling heeft 10-25 monumenten in bezit.

Verreweg het grootste deel van de monumenten is “stadsbeeldobject” (meer dan 1400 panden), daarna zijn de gemeentelijke monumenten de grootste groep (900 adressen) en tenslotte zijn er ook nog ruim 200 rijksmonumenten.

Figuur 1 Soorten monumenten van "kleinere" eigenaren in Nijmegen

Wie heeft de enquête ingevuld?

Aan 2200 eigenaren is een uitnodiging gestuurd. Van hen hebben er 368 de enquête ingevuld, een respons van 17 %. Dat is een redelijk gemiddelde respons, niet heel hoog maar ook niet heel laag. Het aantal ingevulde enquêtes op zich is voldoende om analyses mee te maken. De vraag is wel of de respondenten representatief zijn voor alle monumenteigenaren. Alleen dan kun je de uitkomsten van de mensen die meegedaan hebben veralgemeniseren naar alle monumenteigenaren.

Bij enquêtes is altijd het risico dat mensen die sterker betrokken zijn bij het onderwerp (bv omdat zij net duurzaamheidsmaatregelen getroffen hebben of dat van plan zijn) sneller mee zullen werken.

Of dat ook hier aan het geval is geweest kunnen we toetsen.

Eind september is er een beurs georganiseerd voor monumenteigenaren over duurzaamheid. Die is door zo'n 900 mensen bezocht, die door hun bezoek "bewijs" leverden van hun betrokkenheid bij het onderwerp. Vaak kwamen eigenaren (bv echt)paren samen, dus het aantal monumenten dat ze in bezit hadden zal veel lager zijn, 400-500. Omdat mogelijk ook geïnteresseerden die (nog) geen monument de beurs bezocht kunnen hebben schatten we het aantal monumenteigenaren op de beurs op 300-500.

In de enquête is ook gevraagd wie de beurs bezocht heeft. Zo'n 40 respondenten antwoorden dat ze daar geweest waren. Dat betekent dat op een totaal van 300-500 eigenaren op de beurs de respons onder de beursbezoekers ook rond de 15% ligt, vergelijkbaar met de respons onder alle monumenteigenaren. Dit wijst erop dat er in de enquête waarschijnlijk geen oververtegenwoordiging van mensen is die sterk met duurzaamheid bezig zijn en dat de resultaten van de respondenten in grote lijnen ook voor de alle de monumentbezitters zouden kunnen gelden.

Huidige situatie en duurzaamheidsmaatregelen afgelopen jaren

Wat voor monument?

Van de monumenteigenaren zegt 13% dat ze niet weten in wat voor soort monument ze wonen. Ook is er een grote groep (17%) die zegt in een beeldbepalend pand te wonen, terwijl dit type maar heel beperkt in Nijmegen aanwezig is. Een verwisseling met stadsbeeldobject lijkt voor de hand te liggen.

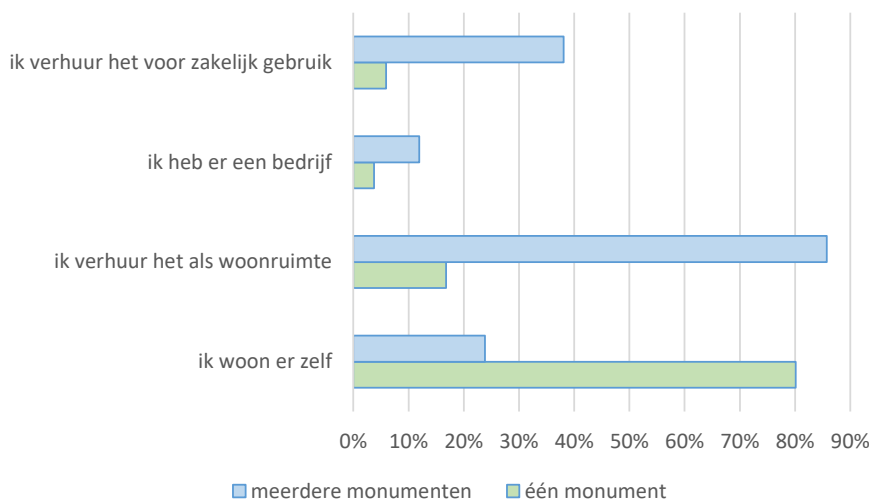
Deze onduidelijkheid en verwarring sluit ook aan bij de reacties die op de uitnodiging van de enquête kwamen, daarbij waren er ook veel van mensen die verrast waren door het feit dat zij in een monument woonden. Al bij al lijkt de kennis over de status van hun monument bij de eigenaren lang niet altijd volledig.

	van alle monumentenei in respons genaren	
rijksmonument	10%	6%
gemeentelijk monument	30%	25%
bouwhistorie monument	1%	1%
beeldbepalend pand	17%	1%
stadsbeeldobject	28%	66%
mijn pand is nog niet beschermd	1%	
weet ik niet	13%	

Figuur 2 Soort monument volgens registratie en volgens eigen opgave monumenteigenaren

Waarvoor wordt het monument gebruikt?

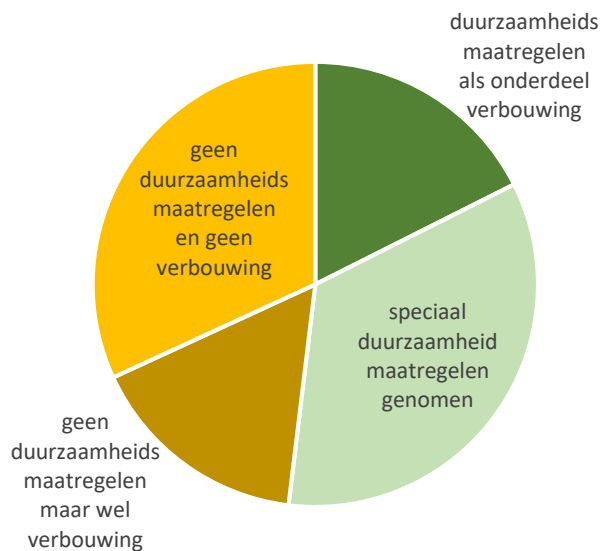
De eigenaren die maar één monument bezitten gebruiken het voornamelijk om er zelf te wonen. Bij eigenaren van meerdere monumenten komt vooral verhuur, als woonruimte maar ook voor zakelijke gebruik, veel voor.

Figuur 3 Gebruik monument

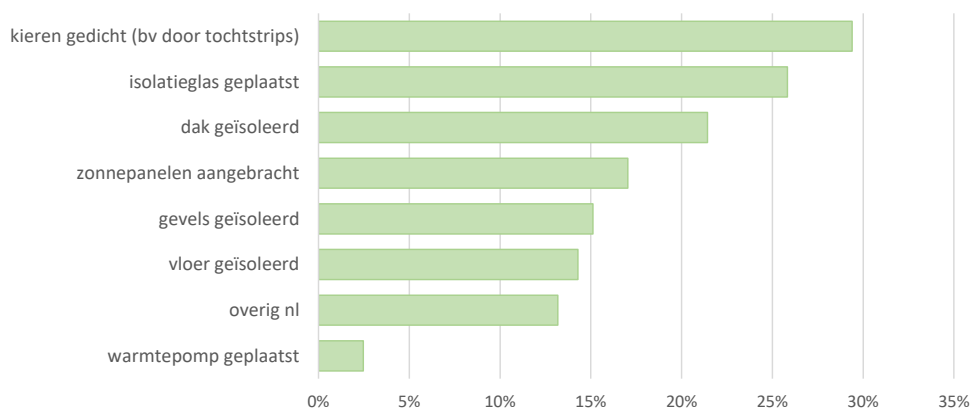
Zijn er de afgelopen jaren duurzaamheidsmaatregelen getroffen?

Ruim de helft van de geenquêerde monumenteigenaren antwoordt de afgelopen 3 jaar duurzaamheidsmaatregelen te hebben genomen, meestal als aparte maatregel, maar ook wel als onderdeel van een grotere verbouwing.

Figuur 4 Zijn er de afgelopen 3 jaar duurzaamheidsmaatregelen getroffen?

De meest getroffen maatregel is het dichtmaken, door bijna 30% van de monumenteigenaren. De meest zeldzame maatregel is het plaatsen van een warmtepomp, door 2% van de eigenaren gedaan

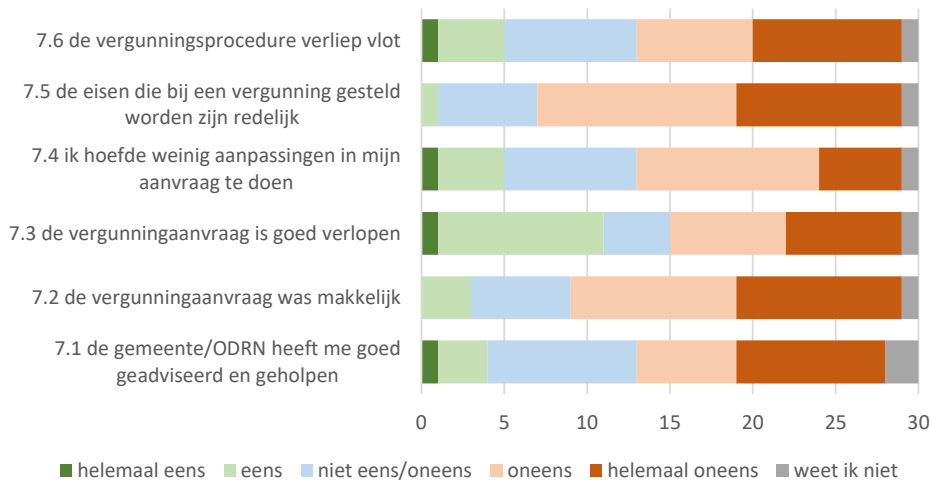

Figuur 5 Wat voor soort maatregel zijn getroffen door eigenaren van monumenten?

Vergunning voor aanpassingen

Slechts 30 van de in totaal 189 eigenaren die aanpassingen hebben gedaan zegt daarvoor een vergunning nodig gehad te hebben.

Over de afhandeling van die vergunning zijn deze mensen over het algemeen ontevreden:

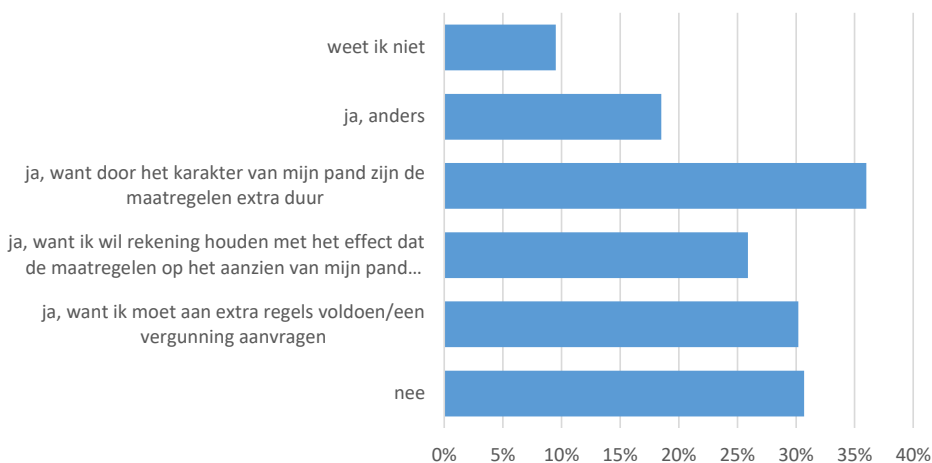

Figuur 6 Beoordeling stelling door eigenaren die vergunning moesten aanvragen (stelling soms omgedraaid)

Steeds is meer dan de helft van de respondenten het niet eens met de positief geformuleerde stellingen. Vooral de stelling dat de eisen bij een vergunning redelijk zijn en de stelling dat de aanvraag makkelijk was roepen veel tegenstand op.

Aanpassingen zijn ingewikkeld

60% van de eigenaren die de afgelopen jaren duurzaamheidsmaatregelen in hun pand getroffen hebben vinden dat het treffen van voorzieningen in een monument ingewikkelder en vooral duurder is dan in een gewoon pand:

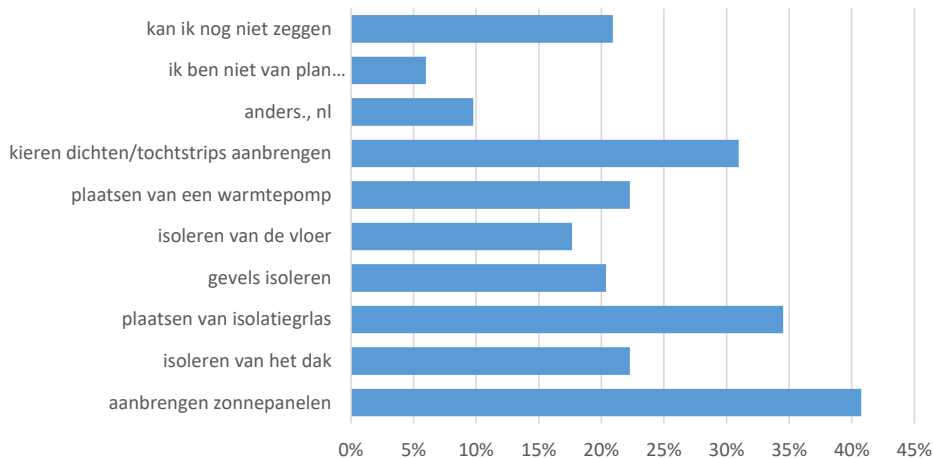

Figuur 7 Vind u aanpassingen voor een monument extra ingewikkeld?

Plannen voor de toekomst

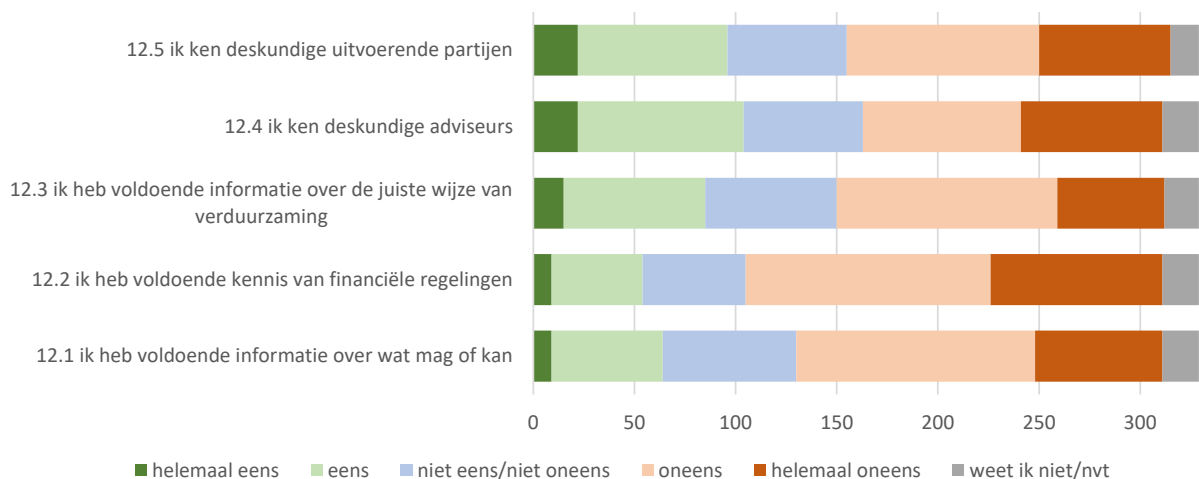
Duurzaamheidsmaatregelen in de komende jaren

Zo'n driekwart van de respondenten denkt de komende jaren duurzaamheidsmaatregelen te treffen. Daarbij wordt het meeste gedacht aan zonnepanelen en het plaatsen van isolatieglas. De in de afgelopen jaren meest toegepaste maatregel (dichten kieren) komt op de derde plaats.

Figuur 8 Plannen voor duurzaamheidsmaatregelen de komende 3 jaar

Over de uitvoering van deze plannen voelen zij zich wel behoorlijk onzeker: met de stellingen dat men voldoende kennis heeft over regels, financiën, werkwijze, deskundigen en uitvoerder is steeds maximaal 15-30% het eens.

Figuur 9 Hebben monumenteigenaren voldoende kennis over duurzaamheidsmaatregelen?

Ook het bedrag dat men wil besteden is nog vaak onduidelijk, een derde kan dat nog niet zeggen, een kwart wil max €10.000 uitgeven, en ook een kwart tussen €10.000 en €20.000.

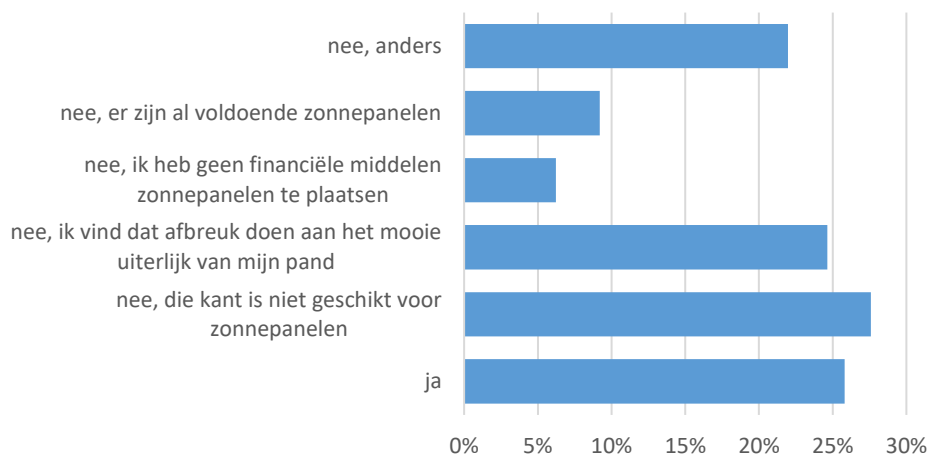
Ruim de helft van de respondenten die wil gaan aanpassen is geïnteresseerd in het advies van een onafhankelijke, deskundige partij die via de gemeente ingeschakeld zou kunnen worden. Voor 15% is dit niet nodig, De rest is sceptisch, ziet hierbij veel problemen/geen

meerwaarde of verwacht een te algemeen advies te krijgen.

Het bedrag dat de geïnteresseerden voor dit advies zouden willen betalen bedraagt in 70% van de gevallen maximaal €500.

Zonnepanelen aan de voorkant

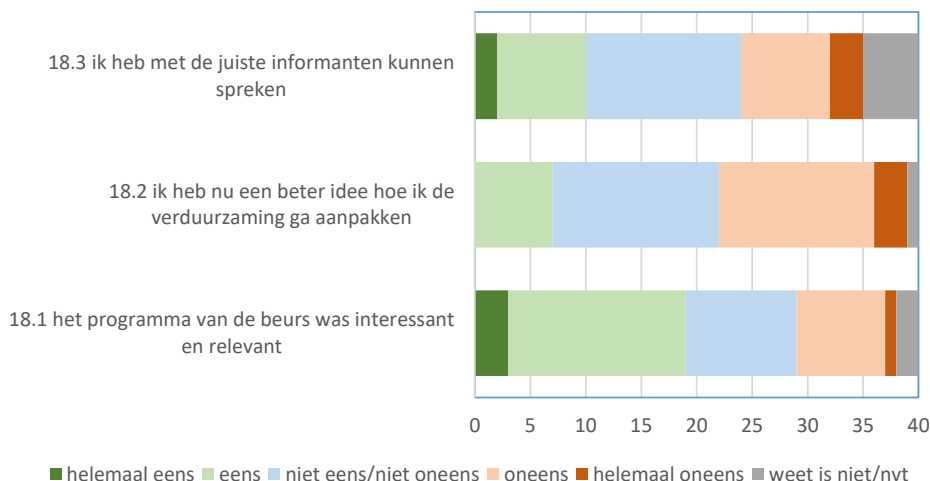
Tot nu toe was het niet toegestaan zonnepanelen aan de voorkant van monumenten te plaatsen. De gemeente overweegt dit wel toe te gaan staan. Voor een kwart van de eigenaren zou dit aanleiding zijn daar panelen te gaan plaatsen. De rest zal dat, om diverse redenen, niet doen.

Figuur 10 Is eigenaar van plan zonnepanelen aan voorkant te plaatsen als dat mag?

Beurs 24 september

40 van de respondenten zijn op 24 september naar de duurzaamheidsbeurs in de Stevenskerk geweest.

Figuur 11 Ervaringen beursbezoekers onder respondenten

Hun oordeel is niet zeer positief: ongeveer de helft is het eens met de stelling dat het programma interessant was, maximaal een kwart met de stellingen dat ze de juiste

informanten hebben kunnen spreken en dat ze nu een beter idee hebben hoe de duurzaamheidsissues nu aan te pakken.

Ze geven aan de volgende dingen gemist te hebben:

behoorlijke informatie
Breder aanbod van bedrijven
dat weet ik niet, want ik heb geen overzicht over wat er allemaal van toepassing zou kunnen zijn
duidelijke informatie over wat wel en niet vergunningsplichtig is; er was nogal wat verschil van mening
Een coach
Eigenlijk alleen maar gehoord wat niet mag.
Het kunnen spreken van iemand van de Gemeente, (te) veel animo versus bezetting
Ik had verwacht dat het veel concreter zou zijn. We zijn verwezen naar het regioloket mbt installateurs. Echter daar had ik al enkelen van benaderd maar we wachten al 8 weken op een offerte CV ketel (als voorbereiding hybride waterpomp).
informatie bij binnen komst.
informatie over bv zonnepanelen (wat zijn de mogelijkheden voor een rijksmonument mbt het plaatsen van zonnepanelen)
ja een concrete afspraak. Iedereen (bijna iedereen) speelt elkaar de bal toe en neemt geen initiatief en verantwoordelijkheid bij ons te komen kijken! Dan schieten we er nog niets mee op in de praktijk. Informatie mooi en interessant maar graag gerichte actie en contact. Adres: Jonckerhof Nijmegen (pand in de Bottelstraat). Walter Fauser 0652367132
Ja, constructief meedenken door de ambtenaren.
Ja, de financiële ondersteuning bij verduurzaming monument
ja, heel veel. Alleen antwoorden dat er per woning en maatwerkadvies nodig is. Weinig algemene gegevens.
Ja, namelijk concrete hulp voor mensen met een kleinere beurs.
ja, wij hebben de gemeente niet gezien
juiste bedrijf voor historisch muur renovaties
Leuke oplossingen gezien maar het overall plaatje wat het voor mijn huis betekent werd me niet duidelijk.
meer duidelijkheid over status van mijn pand
van alles en vooral een wil van de gemeente nijmegen om echt iets te doen en ook nog op tijd
Weinig concrete informatie over eenvoudige maatregelen en zelf aan te brengen materialen. Weinig standhouders kunnen spreken. Het was voor ons onduidelijk dat lezingen op een bepaald tijdstip waren, anders hadden wij daar rekening meegehouden. was niet erg enthousiast over de organisatie.

Figuur 12 Open antwoorden op vraag wat men op de beurs gemist heeft

Opmerkingen

Bijna de helft van de respondenten maakt gebruik van de gelegenheid om opmerkingen aan de gemeente te maken. Thema's die daarbij veel worden genoemd zijn:

- **Regelgeving**
Opmerkingen over de regels rond verduurzaming komen het meest voor. Vaak wordt bepleit om (uit duurzaamheidsoverwegingen) dubbel glas (en soms ook aanpassing van/kunststof kozijnen) toe te staan. Ook voor de mogelijkheid zonnepanelen te plaatsen worden versoepelingen gevraagd.
Daar tegenover staat een veel kleiner aantal mensen dat juist oproept ook nu "streng" te zijn omdat er ook andere, voor monumenten mooiere, oplossingen zijn.
- **(Helderheid in) communicatie**
Ook veel opmerkingen gaan over de helderheid, eenduidigheid en bereikbaarheid van (de communicatie van) de gemeente/ODRN. Het is niet duidelijk wat wel/niet

mag, verschillende medewerkers hebben verschillende opvattingen, het is niet makkelijk een “mens” te spreken te krijgen.

- Concreet advies

Veel eigenaren willen wel verduurzamen maar weten niet goed hoe dit aan te pakken. Er is een duidelijke behoefte aan concreet advies. De tot nu toe opgedane ervaringen (bv Groene Grachten, beurs) worden als te algemeen ervaren.

- Financiële steun

een laatste thema dat regelmatig genoemd wordt, alhoewel iets minder dan de onderwerpen die hiervoor behandeld zijn, is de wens door de gemeente financieel geholpen te worden bij verduurzamingen, door subsidiering, gratis advies of het goedkoper maken van vergunningen.

Een compleet overzicht van de opmerkingen en suggesties is te vinden in de bijlage.

Bijlage: opmerkingen en suggesties

<p>24 september was een goed initiatief. Ik was verhinderd. Is er ergens info te downloaden m.b.t de bedrijven die daar geweest zijn o.i.d? Daarnaast, wat kan de gemeente financieel bijdragen (subsidie, leningen, etc?) om het betaalbaar te maken?</p>
<p>actiever subsidiëren van oude woningen dmv op de hoogte stellen van subsidies per POST ! Publicatie in lokale krant wordt niet gelezen</p>
<p>Als de gemeente en de gemeenschap mooie panden wilt zien zal daar een goede financiële steun aan de eigenaren voor moeten zijn. Ook gratis advies bij vragen van eigenaren zou welkom zijn.</p>
<p>Als de gemeente ons actief kan ondersteunen v.w.b. het verduurzamen van ons monument dan stellen we dit zeer op prijs.</p>
<p>Als eigenaar van een monument weet je niet goed - en ook de standhouders niet - wat wel en niet mag bij een rijksmonument</p>
<p>als ik de brief gekregen heb, is ons pand dan een beschermd stadsgezicht of iets dergelijks.</p>
<p>Anoniem is voor mij overbodig:willyloeffen@hotmail.com Passeweg 55 Wijchen echtgenoot van M. van Wees. Iets anders: enkele jaren geleden kamerverdeelverunning aangevraagd en daarvoor ruim€800 betaald - verneem dat die vergunning geen rechtsgeldigheid heeft, is dat zo?</p>
<p>Behoud van monumenten is belangrijk, echter betekend behoud niet direct dat er niets aangepast kan worden. Bijvoorbeeld kozijnen vervangen door nieuwe (gelijk uitzien) versie die niet tochten is toch wel het minste wat mogelijk zou moeten zijn. En ook het vervangen van enkelglas naar dubbelglas. Ook oud glas-in-lood kan in dubbelglas gezet worden en dus behouden blijven.</p>
<p>Ben geïnteresseerd in de resultaten en bevindingen van dit onderzoek.</p>
<p>Bereikbaarheid van de gemeente voor vragen over verduurzaming is onvoldoende. In het verleden een poging gedaan om telefonisch contact op te nemen maar niet gelukt. Een email gestuurd welke nooit is beantwoord. Graag een naam en contact gegevens van een deskundige ambtenaar voor vragen. Dit helpt om te bepalen wat we willen en wat er kan.</p>
<p>betere en snelere toe zeggings bij aanpak pand.</p>
<p>Biedt ons ook een energicoach aan die concreet en actief kan ondersteunen bij financieel te behappen verduurzaamingsmaatregelen! Dat kan toch tegen een redelijke prijs.</p>
<p>bij de vraag van minimale kosten voor adviseur mis ik liever geen kosten oftewel 0 euro. Nu kan er enkel van uit gegaan worden dat iedereen er kosten voor overheeft. Had graag optie gezien om zelf iets in te vullen</p>
<p>Bij een aanvraag voor verduurzaming nooit meer vragen om een stratenplan van de omgeving op schaal!</p>
<p>Dank voor de extra aandacht voor behoud van monumenten</p>
<p>Dat inplaats van investeerde in kennis advies bedrijven , investeren op de eigenaars</p>
<p>de aanvraagprocedures voor vergunningen is erg ingewikkeld en onnodig duur. Er zijn teveel mensen die betrokken zijn en allemaal een andere mening zijn aangedaan en soms ook tegenstrijdig advies geven. Als monumenten belangrijk zijn als woonobjecten, dan moeten ze verduurzaam worden, en moet hier flexibeler mee omgegaan worden.</p>
<p>De financiering voor de verduurzaming is onderbelicht. Ik hoor dat veel eigenaren wel willen maar worstelen met de vraag: Wat is de investering om "mijn monument" te verduurzamen en tot welk niveau en welk effect heeft dit op de maandelijkse lasten (hogere financieringslasten maar lagere energiekosten). Het gaat er dus niet alleen om het hoe te verduurzamen maar ook of verduurzamen te financieren is. Dat is sterk afhankelijk van de levensfase waarin een eigenaar zit en of er eigen vermogen beschikbaar is.</p>
<p>De flinke korte op een advies (hopelijk met concrete metingen en acties) is een goed idee</p>
<p>De gemeente is in het bezit van de adressen van het merendeel van de monumenten, inclusief de eigenaren. De gemeente zou in staat moeten zijn om helder te communiceren wat aan verduurzaming mogelijk is en waar de gemeente ondersteunt, financieel gezien. Ook zou het goed zijn als de gemeente zelf initiatief toont welke verduurzamingsmaatregelen de gemeente neemt t.b.v. monumenten.</p>
<p>De gemeente moet in de huidige tijd ook kijken naar het grote plaatje. Oorlog in Oekraïne, gas en energieprijzen zijn hoger dan de noodzaak van een monumentaal uiterlijk. Ze zijn slecht te bereiken en komen niet met antwoorden op onze vragen. Ons pand (Houtstraat 9) is aan de achterzijde zo lelijk en sommigen burens hebben wel geïsoleerd en rolluiken zelf en andere bewoners mogen dit niet. Het is niet representatief voor een mooie stad zoals Nijmegen. De uniformiteit is ook ver te zoeken in ons pand en nog steeds mogen wij niet isoleren als bewoners behalve beter glas in ijzeren kozijnen zetten. De ijzeren kozijnen zijn juist het probleem. Wij zitten de hele dag in de kou omdat we de verwarming niet omhoog kunnen zetten omdat we dit niet kunnen betalen. Dit maakt ons erg teleurgesteld en verdrietig in de gemeente.</p>
<p>de gemeente moet veel meer het goede voorbeeld geven; zeer recent in ons vve-complex dak appartement gemeente compleet vervangen; op het zuiden, maar geen zonnepanelen!</p>
<p>De informatiesessie in de St Stevenskerk gemist ivm vakantie. Graag nog een sessie!</p>
<p>Deel met de eigenaren van monumenten een generieke lijst van energiemaatregelen en overige tools die gebruikt kan worden bij het verduurzamen van vastgoed. Hierdoor kunnen eigenaren zelf opzoek naar geschikte verduurzamingsmaatregelen in plaats van het uitgeven van geld aan duurzaamheidsadviseurs.</p>
<p>Denk ook aan VvE's</p>
<p>deze enquête is als mosterd na de maaltijd; ik ben al 2 jaar geleden begonnen met verduurzaming enz. enz.</p>
<p>dit is geen heldere vragenlijst voor mijn situatie en daarmee leidt het m.i. niet toe goede onderzoeksgegevens</p>
<p>dit pand verduurzamen gaat zeker richting 60/70.000 euro.</p>
<p>Door verduurzamingswerkzaamheden zal de WOZ-waarde omhooggaan en zal daardoor een deel van de beoogde besparingen te niet worden gedaan.</p>

dubbel glas in bestaande ramen plaatsen toestaan ipv monumentenglas (te duur). Monumentenglas zit nu ook niet in de bestaande ramen maar gewoon enkel glas.
Duurzaamheidslening meer promoten
Een duidelijk en realistisch overzicht van de regels omtrent verduurzaming van deze pandjes en meer vertrouwen in de bewoners ervan..
Een duidelijke lijst wat je mag verduurzamen zou handig zijn, b.v. mag dubbel of triple glas
Een maatwerkadvies zou een goed voornemen zijn.
eerder contact met de omgevingsdienst verliep heel teleurstellend: alleen oog voor handhaven huidige situatie, niet meedenkend naar haalbaarheid of verduurzaming
Er is nog steeds veel onduidelijkheid over de mogelijkheden tot verduurzamen van een rijksmonument.
Er is nu een verbod op plaatsen van dubbel of triple glas, omdat dit de aanblik van het pand zou aantasten. Dit is echt de grootste onzin. Mijn advies zou zijn om dit verbod te schrappen, en dubbel glas plaatsen gewoon toe te staan of zelfs te stimuleren
Er moet meer rekening gehouden worden met verduurzaming anno 2022, voor gezondheid en kostenbesparing. Er lijkt volstrekte willekeur te zitten in wat wel en niet mag bij gelijke woningen. We zijn bereid mee te werken aan de monumentale uitstraling en deze te behouden maar het slaat door in details waar geen burger zich in kan vinden.
Er zijn heel veel mooie en goede oplossingen welke prima passen bij het karakter van het pand. De Gemeente zou hier meer voor open moeten staan. Ervaar nog veel ouderwetse gedachte als het gaat om verduurzamen of restauratie
Evt het aangaan van een duurzaamheidslening
Fijn, dat de Gemeente mee wil denken.
Geef helderheid over warmtenet, gas met waterstof, groengas? Of moeten we zonder ondersteuning van het gas af?
Gemeente moet veel praktischer worden. De monumenten worden bewoont en de hele hoge eisen die er nu aan het verduurzamen van de panden worden gesteld, zijn niet realistisch.
goed bezig!
Goed dat de gemeente actief is! Dank daarvoor
Goed dat de gemeente op dit onderwerp actief is! In de Stevenskerk kon ik helaas niet aanwezig zijn. Mooi dat de gemeente ook eerder een bureau in de arm genomen heeft (en de grootste deel vd kosten heeft betaald). Alleen jammer dat het niveau van de oplossingen en voorstellen van dat bureau helaas niet veel verder kwam dan wat 'open deuren'. Voor het bureau is het een mooie adviesklus geweest, maar als bewoner had je er weinig aan.
Goed dat hiervoor aandacht is. Er moeten mogelijkheden zijn voor goedkope financiering.
Goed dat jullie hiermee bezig zijn!
Goed initiatief
Graag ontvang ik subsidie voor een onafhankelijk onderzoek door DE GROENE GRACHTEN, ONDERZOEKSBUREAU voor mijn pand.
graaig snel de in de raad op 9-3-2022 aangenomen motie Motie: 'Erfgoed beschermd – verduurzaam het niet alleen voor ons, ook voor toekomstige generaties!' omzetten in beleid
graaig zoveel mogelijk informatie als nodig mailen/sturen.
Gratis optische keuring plus warmtebeeld dmv warmtecamera.
Groene grachten heeft al geadviseerd. volgende stap is een deel-plan waarvoor de kosten en subsidie duidelijk worden.
had ons even geïnformeerd over de bijeenkomst in de stevenskerk
Heb jaren geleden voor 150.000 euro aan maatregelen doorgevoerd. Dalles zelf betaald: voor subsidie op hulp was de gemeente Nijmegen niet thuis.
Helaas waren wij verhinderd op 24 september.
helder maken welke nu de status van mijn huis is
help ons aub met verduurzaming (niet financieel, maar met goede adviezen)
Het idee van een gesprek met een ONAFHANKELIJK adviseur vind ik erg goed. Ik heb met name veel twijfels over spouw isolatie.
Het is voor eigenaren van een rijksmonument bijna ondoenlijk om aan verduurzaming te doen ivm de grote hoeveelheid (onduidelijke) eisen waaraan moet worden voldaan. En de hoge (extra) kosten voor inspecties en vergunningaanvragen.
het toestaan van kunststofkozijnen al dan niet met houtlook
Het traject van bouwvergunning is te ingewikkeld en kostbaar. Ik heb met een ambtenaar van ODRN ter plekke gesproken en aangegeven dat het buurhuis (2-onder-1-kap) perfect gerenoveerd en verduurzaamd is. Ik wil het zelfde. Kreeg geen enkele indicatie wat wel/niet mogelijk is, het enige antwoordt was: vraag maar een bouwvergunning aan. Zonder richting ben je zo €10.000 aan kosten kwijt voor een bouwvergunning. Ik stop dit liever in het pand, zodat mijn huurders hier direct profijt van krijgen, in de vorm van meer comfort en lager energielasten.
Hoe moeten we van het gas af in wanneer het pand deel uitmaakt van een groot complex?

hoe zit het met de kosten investering en opbrengst als je een pand verhuurd iemand aanstellen, die op afspraak onafhankelijk advies kan geven m.b.t. verduurzamen.
Ik ben bereid mijn pand volledig te renoveren draag daarvoor risico's schep hiermee woonruimte graag een meedenkende sparringpartner van de gemeente
Ik ben geen eigenaar van een monument, maar ontvang wel post als zou ik het zijn. Deze optie wordt niet aangeboden bij vraag 1.
Ik heb een pand met gaskachel, beperkte radiatoren deze doelgroep wordt niet uitgedaagd of oplossingen aangeboden
Ik heb eerder bij de gemeente geïnformeerd naar mogelijkheden voor gevelrenovatie en funderingsherstel, maar kreeg steeds te horen dat het onze eigen verantwoordelijkheid als eigenaren is. Ik ben het daar niet geheel mee eens, aangezien het gaat om een stadsbeeldobject in een rij van stadsbeeldobjecten (Van Welderenstraat). Ik denk dat hier wel degelijk ook een taak ligt voor de gemeente om minstens te adviseren en als kan ondersteunen in het onderhoud van de panden en de aangezichten. Ik vind het goed om te lezen dat dit in het kader van verduurzaming wel wordt onderzocht en geef graag de suggestie om dit breder te trekken. Dat de rij panden aan het verzakken is, is overigens een feit en ook niet erg duurzaam. Voor evt. vragen mag u met mij contact opnemen via 0612623017.
Ik heb nu geen direct contact met gemeente maar via de vve en ik begrijp van hen dat het vergunningstraject onnodig hoge drempels opwerpt voor een relatief eenvoudige verduurzamende maatregel als geïsoleerd glas plaatsen. Dat vertraagt, jaagt ons op kosten en zou uiteindelijk zelfs kunnen betekenen dat we niet verduurzamen. Lijkt me zeer onwenselijk. Verlaag die drempel door meer mee te denken vanuit een gezamenlijk belang ipv onnodig vasthouden aan procedures.
Ik hoor van andere eigenaren van gemeentelijke monumenten dat de commissie die gaat over toestemming van oa verbouwing, rigide is en niet bereid is om ook vanuit de eigenaar te denken en adviseren. Misschien kan de gemeente overwegen om deze commissie of adviesgroep zelf ook kritisch te toetsen op hun functioneren.
Ik merk een angst om verder te verduurzamen, omdat in het vorige proces (zonnepanelen) ik het vergunningsproces heel verwarrend vond en ik stukken moest aanleveren waarvan me niet duidelijk was wat het betekende, en op zeker punt ging de gemeentemedewerker aan de telefoon tegen me schreeuwen dat ik de boel probeerde te flessen, terwijl ik zo in de war was en niet begreep wat hij van me nodig had. Was een heel nare ervaring. Zo'n maatadvies die vergunningsgeschied is klinkt fijn.
Ik mis het totaalplaatje. Wenselijk is eerst een advies van een onafhankelijk adviesbureau.
Ik sta open voor verduurzamen en ben ook best benieuwd wat er te verduurzamen valt, helaas nu niet de financiële middelen voor.
Ik vind het bestaan en beschikbaarheid van de bestaande loketten en handvaten die de gemeente bied niet helder gecommuniceerd richting burgers, hier is verbeterpotentieel. Ik vind het beleid rondom beschermd stadsgezicht in de 19e eeuwse schil erg goed werken, ik zou sceptisch/negatief staan tegenover versoepelingen van dit beleid. Voorts denk ik dat het van belang is om waakzaam te zijn over het versoepelen van beleid mbt verduurzaamings maatregelen voor monumenten en beeldbepalende objecten, ik erken de noodzaak en spoed van verduurzaming tijdens de huidige energiecrisis maar ik beleid terughoudendheid met beleidsveranderingen die maatregelen mogelijk maken die die niet trug te draaien zijn. Om daar een concreet voorbeeld in te geven, ik vind het mogelijk maken van het plaatsen van dik dubbelglas in monumentale panden kortzicht in beleid gezien de huidige technische en prijs ontwikkelingen van vacuümglas en dun dubbelglas.
Ik wist niet dat er subsidie mogelijk was voor een stadsbeeldobject. De informatie daarover zou wel beter te vinden mogen zijn
Ik woon in de Indische buurt (Borneostraat) en mijn huis valt onder SBO. Echter in mijn straat staan meerdere huizen van na de 2e wereldoorlog die niet onder SBO vallen en voorzien zijn van zonnepanelen (waaronder mijn burens). Wellicht wat soepeler omgaan met het toestaan van zonnepanelen in deze tijden zou meer dan welkom zijn! Ik wil graag verduurzamen maar ik mag niet. By the way, er zijn meerdere huizen in de Indische Buurt die onder SBO vallen maar wel zonnepanelen hebben... foei!
Ik zie nog veel (verhuurde panden) met enkel glas en waarschijnlijk weinig of geen isolatie.
Ik zou een gratis advies van een deskundige voorstellen. De investeringen zijn erg groot. Juist bij oudere panden.
Ik zou graag ingesprek komen, maar wordt stelselmatig genegeert, en de afweging esthetisch en verduurzaming te herzien
ik zou wel advies willen tav vervangen van kozijnen
In 2019 ben ik alleen tegengewerkt door de Gemeente. Ik wilde veel zonnepanelen. Een aantal op de zijkant van het huis (nauwelijks zichtbaar van de straat) werden niet toegestaan.
informatie over mogelijkheden is altijd welkom. Goed ook, dat de gemeente dit oppakt.
informatie voor huizen die niet geschikt zijn voor verduurzaming
Ipv monumentschildje, "groen monument" schildje
Is er een verkorte procedure mogelijk hiervoor. Anders gaat het te lang duren deze trajecten terwijl de urgentie hoog is
Ja ja. De gemeente is trots op onze stad. Eerst het Rijksbeschermdstadsgezicht uitleveren aan huisjesmelkers, met als gevolg verloedering om vervolgens aan de burger vragen om hulp. olg verloedering, en dan aan de burger vragen en dan aan de burger vragen en dan aan de
ja, ik zou graag een persoonlijk onafhankelijk contact met iemand willen, om mee te sparren. dit is nu onmogelijk, alles verloopt via de ondr en kost gelijk geld. ik moet zelf alles eerst uitzoeken in de wirwar van vragen.

<p>Ja. 1) wil een warmtepomp. Kortste methode naar de voortuin. Daar zou ik best een mooi kastje omheen willen plaatsen zonder afbreuk van het aangezicht. Maar er zijn te veel regels en kosten van de gemeente. 2) Iets anders maar aantal studenten panden in de straat. Houd daar mee op. Pandjes bazen geven niet om de staat en onderhoud en isolatie alleen om 600 euro keer 12 kamers per maand. Geeft ook veel rotzooi. Mooi een stads beschermd gebied maar dat geld niet voor 20 fietsen op de stoep, vuilnis, etc.</p>
<p>ja. behandel panden in beschermd stadsgezicht volgens andere (soepelere) maatstaven dan monumenten. Stel klimaat boven uiterlijk en sta meer toe dan nu mogelijk is.</p>
<p>Jaren heeft de gemeente voor particulieren nauwelijks iets gedaan ter ondersteuning, alles uit eigen zak betaald. Belangrijk dat daar nog iets aan gebeurt met als dit in de afgelopen periode is gebeurd.</p>
<p>Jazeker, ons pand - van welderenstraat 34/36, wat gedeeltelijk onder monumenten-zorg staat - heeft ernstig verzakkingsverschijnselen en toenemende (ernstige) schade (alsook onze burens op nr 38/40). Ik denk in belang van monument dat de gemeente ons zou kunnen / moeten helpen bij het vinden van duurzame oplossingen om verdere verzakking tegen te gaan!</p>
<p>Kamerverhuurbedrijven van stadsbeeldbepalende panden strenger aanpakken/verplichten.</p>
<p>Kijk aub of het mogelijk is om leningen voor verduurzaming aan de huizen te koppelen. De financiële consequenties van verduurzamen in het enige wat ons tegenhoudt (en de samenwerking met de VvE)</p>
<p>Kijk eens naar het isoleren van panden zonder spouw. Dit is erg lastig en daardoor is de rest al snel niet rendabel omdat zo'n groot deel van je woning koud is.</p>
<p>Kijk vooral naar de beleidsregels die kosten verhogend zijn en pas deze waar mogelijk aan.</p>
<p>Kijken naar de mogelijkheden per specifiek geval. Wij hebben een appartement en er is veel animo vanuit de VvE voor verduurzamen, maar adviescommissie voor cultuurhistorie & ruimtelijke inrichting en vormgeving heeft het vervangen van de kozijnen afgewezen. Graag zouden wij hier ondersteuning bij ontvangen en kijken wat wel mogelijk is!</p>
<p>Kom met concrete reële alternatieven en subsidieer die. Niet een derde partij naar voren schuiven waarachter de gemeente zich kan verschuilen.</p>
<p>Laten we er met elkaar voor zorgen dat Nijmegen een geweldig mooie stad blijft.</p>
<p>Lzaar ons zelf de locals inschakelen, dan hebben we meer verweer als er iets niet goed is.</p>
<p>Maak subsidie aanvragen eenvoudiger</p>
<p>Meedenken en adviseren bij bouw vergunning aanvragen. Nu word er alleen afgekeurd. De kaders waarin je kunt aanpassen zijn niet duidelijk</p>
<p>meer gerichte informatie richting eigenaren en niet in huis aan huis brieven</p>
<p>Meer Info wat wel mag zodat er verduurzaamd kan worden!</p>
<p>Meer mogelijkheden voor (demontabele) zonnepanelen aan de achter- of zijkant van een pand a.u.b.!</p>
<p>Meer persoonlijke benadering niet alleen digitaal zo dat er aanspreekpunten zijn</p>
<p>Meer toegepaste informatie over de diverse subsidiemogelijkheden, anders wordt het voor monumentenbezitters onbetaalbaar! Bijvoorbeeld korting op de WOZ om verduurzaming te bevorderen.</p>
<p>Met de woningcorporaties samenwerken bij complexen waar ook particuliere eigenaren zijn (zoals bij mij is het 50% portaal eigenaar en 50% anderen) om ervoor te zorgen dat zij zonnepanelen en verduurzaming etc. in de vve voorstellen en dit ook akkoord vinden en dit gerealiseerd kan worden</p>
<p>Mij graag benaderen op mijn daadwerkelijke adres ipv een 7 jaar oud adres buiten de gemeente Nijmegen</p>
<p>Mogelijkheden voor subsidie voor verduurzaming, als je niet zelf in het pand woont. Daar wil ik graag info over, kan ik niet vinden.</p>
<p>momenteel geen opmerkingen of suggesties</p>
<p>Monument vraagt om individuele aanpak en vraagt kennis van bouw en materialen. Tijdens aankoop is er controle geweest vanuit gemeente door iemand met kunsthistorische achtergrond. Sloeg nergens op. Mijn vader begeleidde de bouw met >60jr ervaring als aannemer. Volledig oneens met advies en mening van jullie specialist. Achteraf is ze daar ook op teruggekomen tijdens eind inspectie. Begreep toen pas wat wij bedoelden. Tenen krommend</p>
<p>Nee; bij mijn woning is met gemeentel. subsidie in 2021 een zgn. energiescan uitgevoerd. Met een oud appartement in de binnenstad wachten we op info over aansluiting op stadswarmtenet (voor verwarming en voor warm water). Om van het gas af te gaan is ook nog inductiekookplaat nodig</p>
<p>Neem meer de regie. Iedereen doet maar wat.</p>
<p>Niet alleen advies geven, maar ook regels maken en toezicht houden. Bv Arsenaal had afgelopen jaar 6 maanden 24u per dag buitenverlichting, is toch niet duurzame uitstraling ?</p>
<p>Niet echt</p>
<p>Opschieten! Fijn dat verouderde gedachten eindelijk heroverwogen worden.</p>

<p>Pak zsm de handschoen op: het tegengaan van klimaatverandering is het belangrijkste, vele malen belangrijker dan straatbeeld. Bovendien zijn bv zonnepanelen 'reversibel' op termijn en laten juist zien dat we een groene gemeente willen zijn!</p>
<p>Pand is onderdeel van (veel) groter geheel met een Vereniging van Eigenaren. Vragenlijst was voor dat scenario minder geschikt.</p>
<p>pandeigenaren van niet-rijksmonumenten maar wel van beeldbepalende objecten enz hadden beter geïnformeerd moeten worden over de mate waarin de energie-label-C verplichting per 1 januari a.s. wel/niet op hun panden van toepassing zou zijn. Mailingen vanuit Omgevingsdienst Nijmegen over de algemene regels moeten alleen gestuurd worden als ze daadwerkelijk van toepassing zijn op het aangeschreven pand (uitzondering dus NIET aanschrijven).</p>
<p>Pas de strenge voorschriften voor gemeentelijke monumenten aan aan de realiteit dat duurzaamheid nu prioriteit moet krijgen.</p>
<p>per direct plaatsing zonnepanelen aan voor- en zijkant dak toestaan, conform regelingen/voorwaarden aan achterzijde/huizen die niet onder stadsobject vallen. halve straat kan hier geen zonnepanelen leggen, terwijl ze dat wel graag willen > kan er warmtepomp geplaatst worden, gas minderen, kan men elektrisch gaan rijden etc. zijn veelal oude huizen met torenhoog verbruik. alle isolatie vaak al gedaan (spouwmuur, dubbel glas, zonneboiler op dak schuurtje tuin, dak isolatie, nieuwe cv ketels, etc)</p>
<p>Rare enquête. Ons huis heeft energielabel B, dankzij 11 jaar 23 zonnepanelen, overal dubbel glas, dakisolatie, vloerisolatie en warmtepomp. Dit alles al meer dan vijf jaar!.</p>
<p>Regelgeving beperkt verduurzaming</p>
<p>Regels soepeler maken zeker voor isolatieglas. De regels nu te strict, de panden beschermd stadsgezicht zijn te uniform, terwijl de panden erg verschillen, meer maatwerk.</p>
<p>Samen met woningcorporaties en VvE's plan maken voor verduurzaming op complexniveau</p>
<p>Schaf de vergunning aanvragen af voor verduurzaming aanvragen.</p>
<p>sneller vergunningen afgeven voor plaatsen dubbel glas, mits het mooi gedaan wordt met behoud van originele raamkozijnen</p>
<p>stadsbeeldobject wordt door eigenaren vaak niet gezien/herkend als monument, en brengt voor verduurzaming andere problemen dan bv een rijksmonument. Terminologie is belangrijk.</p>
<p>U mag ons altijd bellen voor advies.</p>
<p>Verduurzaming niet te ingewikkeld maken. Wij zijn al een aantal jaar bezig met het verkrijgen van een vergunning voor het plaatsen van dubbel glas. Vergunning is er nog niet. Bovendien worden we op kosten gejaagd omdat er een architect aan te pas moet komen. Dit terwijl onze gevel weliswaar uit 1890 stamt maar de ramen en deuren toch echt pas in 1983 erin zijn gezet.</p>
<p>verschil maken in regelgeving tussen stadsbeeldobject en 'echte' monumenten; de eerste zijn vaak particulier bewoond en wordt wel erg beperkt in mogelijkheden om te verduurzamen. monumenten krijgen subsidies.</p>
<p>Versoepel a.j.b. de regels voor zonnepanelen aan de straatkant, stel eisen, maar verbied het niet. Bij ons is de achterkant al 'n gatenkaas door dakkapellen en dakramen zodat zonnepanelen geen hadngie optie is. Een afweging van duurzaamheid en schoonheid, beide zijn belangrijk..</p>
<p>versoepel kostenloos vergunningen en maak geen gebruik van groene grachten</p>
<p>Vve vragen.</p>
<p>waardering voor uitgebreide zorg van monumenteigenaren vaak tegen de stroom in</p>
<p>Waarom is één zaak aanpassen niet voldoende voor gemeentelijke subsidie ?</p>
<p>Waarom is er geen mogelijkheid om gebruik te maken van allerhande subsidies als je de werkzaamheden (vloeren isoleren /muren isoleren)zelf uitvoert</p>
<p>Waarom moet ik betalen voor advies van de gemeente? Ik betaal toch al belasting.</p>
<p>Was wel geïnteresseerd in de beurs, maar verbleef in het buitenland. Goede onafhankelijke voorlichting vind ik zeer belangrijk. In deze transitie periode is nog niet altijd duidelijk wat de beste optie is.</p>
<p>We zouden misschien als collectief iets kunnen doen bij de Maycrete huisjes aan de slotemaker de bruineweg ? Volgens mij willen we allemaal wel verduurzamen alleen heeft niet iedereen de middelen.</p>
<p>Wees niet te rigide. Beter het uiterlijk van een monument/stadsbeeldobject iets laten aanpassen zodat het duurzaam bewoonbaar en betaalbaar blijft dan strikt aan de regels vasthouden waardoor verduurzaming onmogelijk of onbetaalbaar wordt. De huizen zijn gebouwd in een totaal andere periode dan waar het huidige gebruik om vraagt. Daar dient veel meer rekening mee gehouden te worden.</p>
<p>Wellicht kan u ook via KKV voorlichting geven daar zijn veel verhuurders bij aangesloten</p>
<p>Wij hadden graag meegedaan met de gemeente-actie voor plaatsing isolatieglas. Maar die bleek alleen te bestaan uit het vervangen van ruiten. Terwijl in oude huizen nu juist ook herstelwerk van kozijnen & hang- en sluitwerk nodig is, en oplossingen voor tocht. Daarover konden we geen advies krijgen.</p>
<p>Wij hebben zonnepanelen en willen graag verder verduurzamen, maar maatregelen zoals dubbel glas zijn erg prijzig waardoor we momenteel geen mogelijkheden zien. Een financiële tegemoetkoming zou zeker helpen.</p>
<p>wij konden niet op 24 september, jammer</p>
<p>Wij zijn een kleine vastgoedbelegger die deze panden (2 geschakelde villa's) pas recent in bezit heeft. Deze panden zijn verhuurd aan een medische instelling maar doordat panden een woon- en kantoorfunctie hebben wordt het formeel gezien als een kantoor. Per 1 januari veranderen de regels maar wij gaan ervan uit dat wij monument zijn en dat de investeringen niet binnen 10 jaar terug te verdienen zijn waardoor wij niet verplicht zijn om aan het C-label te voldoen. Als deze verplichting er wel is/komt dan kunnen wij de verhuur aan deze medische partij beter stoppen en er studenten in zetten. Dan hoeven wij nergens aan te voldoen. Uiteraard onderschrijven wij de noodzaak tot verduurzaming en daarom hebben wij ook opdracht gegeven om het pand te voorzien van speciaal isolatieglas.</p>
<p>Wil je dat monumenten toekomst hebben, help dan de eigenaren om ze te kunnen verduurzamen. Te beginnen met duidelijkheid over de voorwaarden voor zonnepanelen</p>
<p>Zie eerder. Graag actie en contact.</p>

zie mijn eerdere opmerking. Nu al een paar jaar de vergaderingen in het wijkcentrum bezocht maar het blijft vooral maar discussie in de marge die geënt op particulier bezit/eigen bewoning. En niet relevant voor een eigenaar die woningen verhuurd. (muv Talis waar de rode loper lijkt te zijn uitgerold)
zie opmerking wat gemeente kan doen om te helpen
zie rapporten De Groene Grachten; lijkt mij allemaal dubbelop?!
Zie zelf op dit moment niet de urgentie om extra te verduurzamen.
Zorg dat de verkamerde en daardoor verkommerde panden van de 19e eeuwse stadsuitleg weer in originele staat gebracht worden.
Zorg voor inderdaad directe lijnen met ons en voor op maat gesneden, dus per huis, verschillende adviezen: vooral nu ook al kleine praktische tips
Total